

מחשבת הסייעוד

תוכנית לתואר שני-חיפה

290.4058

שנה"ל תשפ"א סמסטר א'

מרצה: דר' שרה שחף RN; PhD

הקורס יתקיים בימי ד' בין השעות 14:15 – 15:45

המיקום: כנראה ב"זום"... נקוה שניתן יהיה לקיים גם פגישות למידה בכיתה.
מפגשים אישיים בתיאום מראש:
sshachaf@univ.haifa.ac.il

כתפקיד חברתי מוכר מזה אלפי שנים, עובר הסייעוד התמקצעות בתהליך שלא הסתיים. בתהליך זה ניתן לזהות צמתים היסטוריים מכוננים, צמיחה מול תסכולים, ויכוחים פוליטיים וקונפליקטים פנים פרופסיונאליים: האתוס מול הפרקטיקה, התיאוריה מול המעשה, הקריירה מול האידיאולוגיה, היררכיות של תפקידים ופעילויות, אליטות מקצועיות.

לאור זאת יש מקום להעמיק ולדון במהותו של הסייעוד ולשאול: מהו הסייעוד? מהי זכות קיומו החברתית? כיצד הוא ממש אותה? האם יש לראות בו עיסוק שהוא משלח יד בלבד, או שמא ניתן לזהות בו מאפיינים אמנותיים? האם הדינמיקה של הפעילות הסייעודית מהדהדת שינויים של תפיסת עולם? כיצד מאפיינים תרבותיים משפיעים על עיצוב תפיסת עולם מקצועית-אישית בישראל?

בקורס זה נעסוק בשאלות אלה בהקשרים היסטוריים של התפתחות הסייעוד, תוך בחינה ביקורתית של טקסטים מרכזיים במחשבת הסייעוד. במרכז הדיון יעמוד הסייעוד בישראל כחלק בלתי נפרד של הסייעוד בעולם האנגלו- אמריקאי.

תכנים מרכזיים:

- מהי הגות? האם היא יכולה להשתלב בחיי העשייה?
- צמתים מכוננים בהתפתחות הסייעוד: פילוסופיה והיסטוריה.
- תיאוריות מרכזיות בסייעוד
- היבטים חברתיים, פוליטיים ומגדריים של מעמד הסייעוד.
- שימוש בהגות ככלי לברור קונפליקטים פנימיים.

מתודולוגיה: הרצאות, דיונים, ברור עמדות, ניתוח טקסטים ויעוץ אישי וקבוצתי.

דרישות הקורס: נוכחות חובה בכל השיעורים, בזום: מצלמה פתוחה, תוך השתתפות פעילה.

הערכה: ציון עובר בקורס: 65

1. השתתפות פעילה- 20%
2. הגשת רפרט 20%
3. עבודה מסכמת: 60%

***הנחיות להגשת הרפרט ותדריך לעבודה מסכמת יינתנו במהלך הסמסטר.

רשימת קריאה מומלצת:

1. ברטל, נ. (2005). חמלה וידע- ראשית מקצוע הסייעוד בארץ ישראל, 1918 – 1948. הוצאת יד בן צבי, ירושלים.
2. ברטל, נ. (2015). לצדך בדרך. פרקי היסטוריה של הסייעוד הישראלי 1936 – 2012. הוצאת כרמל, ירושלים.
3. חסון, ש. (2008). "הסייעוד בישראל – המצב המשפטי הנוכחי, המוצע והרצוי". רפואה ומשפט, 39.
4. קול, ש. וקול, י. (2001). "הסייעוד בישראל כפרופסיה – ההיבט הרפואי המשפטי". רפואה ומשפט, ספר היובל, 379-384.
5. קנאי, ר. (2010). "בין אומנות למדע: גזירת הדין כאומנות". עלי משפט, ח., 217 – 233.
6. ריב"א, ש. (2001). "העברת פעולות מרופאים לאחיות: צו השעה לאישור מערך הסמכות בין מקצועות הבריאות". רפואה ומשפט, ספר היובל, 386-398.
7. שחף, ש. (2014). אחות טובה דייה-הסייעוד בין אידיאל למציאות, ישראל 1960-1995. רסלינג. תל אביב.
8. תורן,א; פיקר,א. (2009). מנהיגות בלבן. ניהול סיעוד בבתי חולים. הוצאת מאגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
9. Alligood, M.R, & Tomey, A.M. (2002). "Introduction to Nursing Theory: History, Terminology and analysis". In: Nursing Theorists and Their Work. Mosby, Inc. pp. 3-13.
10. Wolf, K.A (2006). "The Slow March to Professional Practice". In: Andrist, L.C., Nicholas P.K & Wolf, K.A. (Editors). A History of Nursing Ideas. Jones and Bartlett Publishers, Massachusetts, USA. Pp 305 - 318
11. Austgard, K. (2006). The Aesthetic Experience of Nursing. Nursing Philosophy, 7, pp.11-19.
12. Blondeau, D., (2002). "Nursing Art as Practical Art: The necessary relationship between nursing art and nursing ethics". Nursing Philosophy, 3, pp. 252-259.
13. Gordon, S. (2005). "Designing the Doctor-Nurse Game". In: Nursing Against the Odds. How Health Care Cost Cutting, Media Stereotypes and Medical Hubris Undermine nurses and Patient Care. Cornell University Press. Pp. 55-75.
14. Kikuchi, J.F. ((2004)."Towards a Philosophic theory of Nursing". Nursing Philosophy, 5, pp. 79 - 83
15. Kuhse, H. (1997). "A History of Subservience". In: Caring: Nurse, Women and Ethics, Blackwell, London. UK. 13-31.
16. Melosh, B. (1989). "Not Merely a Profession": Nurses and Resistance to Professionalization. American Behavioral Scientist, vol. 32, No.6. Sage publication, Inc. pp. 668-679.
17. Norman, I. & Cowley, S. Editors. (1999). The changing nature of nursing in a managerial age. Blackwell Science Ltd. United Kingdom.
18. Spitsner, A. (1998). "Nursing in Health care system of the postmodern world; Crossroads, Paradoxes and Complexity." Journal of Advanced Nursing, 28. Pp. 164-171.